

POSTANOWIENIE

Dnia 10 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa Skarbu Państwa - Komendanta Powiatowego Policji w I.
przeciwko Z. Z.

oraz z powództwa wzajemnego Z. Z.

przeciwko Skarbowi Państwa - Komendantowi Powiatowemu Policji w I.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 10 października 2013 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego (powoda wzajemnego)

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 22 września 2011 r., sygn. akt II Ca [...],

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od powoda wzajemnego Z. Z. na rzecz pozwanego wzajemnie - Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł tytułem kosztów postępowania;

3) przyznaje adwokat K.R.-C. ze środków budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w B. kwotę 1.800 (tysiąc osiemset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi wzajemnemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Powód wzajemny wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które sformułował w dwóch pytaniach prawnych: - czy oddalenie wniosków dowodowych, które sąd uznał za spóźnione albo zbędne dla rozstrzygnięcia wymaga dodatkowego zgłoszenia w tym zakresie zastrzeżenia w trybie przepisu art. 162 k.p.c., w sytuacji gdy strona (lub jej pełnomocnik) poprzez sam fakt zgłoszenia tych wniosków dowodowych daje wyraz chęci, aby zostały one przeprowadzone; - czy zasada koncentracji materiału dowodowego (dyskrecjonalnej władzy sędziego), której celem ma być zapobieganie zwłoce w postępowaniu może być realizowana kosztem naruszenia praw jednostki do rzetelnej obrony jej racji i prawa do sprawiedliwego rozstrzygnięcia uwzględniającego całokształt zgłoszonych wniosków dowodowych po terminie, skutkujących utratą prawa do powoływania twierdzeń, zarzutów i wniosków?

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). Powołanie się przez skarżącego na występowanie w sprawie takiego zagadnienia

wymaga jego sformułowania oraz przedstawienia argumentacji jurystycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być nadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Nie zmienia to faktu, że skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, a ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy jest związany (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

W niniejszej sprawie powód wzajemny sformułował zagadnienie prawne odnoszące się do wykładni art. 162 k.p.c. w związku z tym, że Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia stwierdził, iż pełnomocnik powoda wzajemnego nie złożył zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. w związku z pominięciem przez Sąd Rejonowy dowodów zawnioskowanych przez niego, a to uniemożliwia uwzględnienie jego zastrzeżeń do tej czynności dowodowej Sądu na etapie rozpoznania apelacji. Innymi słowy, Sąd Okręgowy nie przyjął, żeby powód wzajemny miał obowiązek skorzystania z instytucji przewidzianej przez art. 162 k.p.c., natomiast przyjął, że nieskorzystanie przez powoda z jego uprawnienia do zgłoszenia zastrzeżeń w sposób określony w tym przepisie, wywołuje skutki procesowe nim określone.

Art. 162 k.p.c. był już przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego, z wypowiedzi którego wynika, że niepodniesienie przez stronę zarzutu naruszenia przepisów postępowania w sposób określony w art. 162 k.p.c. oznacza bezpowrotną utratę tego zarzutu w dalszym toku postępowania, a więc także i w postępowaniu apelacyjnym i kasacyjnym, chyba, że chodzi o przepisy prawa procesowego, których naruszenie sąd powinien wziąć pod rozwagę z urzędu, albo że strona nie zgłosiła zastrzeżeń bez swej winy (wyrok SN z 3 czerwca 2009 r., IV CSK 96/09, niepubl.; uchwała SN z 27 października 2005 r., III CZP 55/05, OSNC 2006, nr 9, poz. 144; 27 czerwca 2008 r., III CZP 50/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 103).

Powód wzajemny nie przedstawił odrębnego uzasadnienia zagadnień prawnych sformułowanych we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania, które by pozwoliło powiązać sygnalizowane przez niego problemy interpretacyjne z przepisami, które miały zastosowanie przy orzekaniu w sprawie i okolicznościami faktycznymi, które okazały się doniosłe dla jej rozstrzygnięcia. Nie wyjaśnił też, jakie wątpliwości niewyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie powstają przy wykładni art. 162 k.p.c. Uzasadnienie skargi kasacyjnej powoda wzajemnego ograniczyło się bowiem do uzasadnienia podstawy kasacyjnej, sformułowania dwóch przytoczonych wyżej pytań oraz zasygnalizowania wątpliwości co do sposobu zastosowania w sprawie art. 233 k.p.c., chociaż zarzuty w związku z zastosowaniem tego przepisu - jako odnoszące się do oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.) - nie mogą być skutecznie zgłoszone w skardze kasacyjnej.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu, przy czym co do kosztów postępowania stosownie do art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.), a nadto art. 11 ust. 3 ustawy z 8 lipca 2005 r., o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 169, poz. 1417 ze zm.).

Podstawą przyznania wynagrodzenia pełnomocnikowi reprezentującemu powoda wzajemnego z urzędu był § 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 5 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.